

indlysende, at her er Supplicantens Lary noget underordnet, da det Første naturligtvis er at faae Embedet godt besat. De omhandlede Erklæringer maae derfor ikke alene og ikke væsentligt betragtes i deres Forhold til Supplicanten, men i deres Forhold til Sagen i dens Heelhed. Naar man da altsaa spørger, om Erklæringerne ville vinde eller tabe ved, at dette Lovforslag gaaer igjennem, om de ville blive paalideligere, sandere og mere upartiske ved at Supplicanten bliver bekendt med deres Indhold, saa kan jeg ikke komme til anden Overbeviisning, end at deres indre Sandhed, deres Upartisthed vilde lide derved. Det er forøvrigt en Sag, hvorom der ikke godt lader sig disputere; thi Dommen herom beroer næsten aldeles paa, hvørledes hver Enkelt opfatter Menneskene og Forholdene, og hvad hans Erfaring har lært ham. Men naar man stræber saavidt muligt at sætte sig ind i et Forhold som det, hvorom her tales, saa vil jeg dog spørge de Herrer: dersom En af os nu var i det Tilfælde, at vi efter et Skjon skulde afgjøre en vigtig Sag, uden at vi kjendte de factiske Forhold, og i den Anledning henvendte os til en Mand, som stod Forholdene nær, vilde det ikke være en bagvendt Fremgangsmaade, om vi sagde til denne Mand: jeg ønsker, at Du siger mig Din uforbeholdne Mening; men Du skal tilkalde den Person eller de Personer, som Forholdene angaae og som ere interesserede i, at Dit Udsagn faaer en vis Retning; i deres Overværelse og Paahør skal Du udtale Dig (Hør!)? Det vilde, siger jeg, være en bagvendt Fremgangsmaade; thi ganske vist vil jeg, som upartisk Mand, høre ogsaa de Paagjældende, men ikke vil jeg, som kloog Mand have, at den, som jeg henvender mig til for at erholde Dplysning om de Paagjældende, skal tvinges til at udtale sig om dem, om deres personlige og private Forhold i deres egen Nærværelse, fordi jeg som erfaren Mand maa vide, at derved lægges et Baand paa en fri og sandtru Meddelelse. Nu veed jeg meget godt, at man siger, at en selvstændig Mand skal i alle Forhold kunne være sin Mening bekendt, og at han vil tale paa samme Maade i de Paagjældendes Nærværelse, som om de ikke hørte det, og omvendt siger

man ogsaa, at den værlige, den uredelige og den characterløse Mand skal ikke have Lov til ved en Udtalelse, som de Paagjældende ikke blive bekendt med, at fortrædige og skade dem. Det er sandt, og dersom man derfor gif ud fra enten, at alle Dvrighedspersoner vare Mand uden Frygt og Dadel, vare Riddere af det blanke Skjold, eller at de vare uredelige, samvittighedsløse og characterløse Mand, saa gif jeg ind paa Lovforslaget, thi med Hensyn til de stærke Mand vilde det ikke have Noget at betyde, om de afgav Erklæringen hemmeligt eller offentlig, og de uredelige Mand skulde ikke have Lov til hemmeligt at bagvadske; men det er at gaae til Uderligheder. Den Mand, der her i Livet vilde færdes under den Forudsætning, at Menneskene vare, som de burde være (for at gjentage et ofte her i Salen brugt Udtryk), han vilde ved hvert andet Skridt, han gif, blive anseet for en Nar, og ved hvert andet Skridt blive bedraget, og omvendt er jeg ligesaa overbevist om, at hvis Nogen havde den Overbeviisning, at han færdedes mellem lutter værlige og characterløse Folk, vilde ogsaa han ved hvert andet Skridt blive anseet for en Nar og ved hvert andet Skridt bedraget; Regelen i det private som i det offentlige Liv er: at tage Folk som de ere. Og naar jeg nu forsøger at tage Underøvrighederne i Danmark som de ere (Hør!), saa troer jeg, hverken at de bestaae af Mand uden Frygt og Dadel, men ei heller af lutter uredelige Mand. Jeg veed, at der eksisterer begge Slags, jeg veed, at der er Underøvrigheder, som have det høie Mod i alle Forhold og under alle Paavirkninger at udtale sig uforbeholdent, og den ærede Ordfører, som jo hører til denne hæderlige Embedsclasse, har offentlig udtalt, at han har dette Mod (Hør!); jeg respecterer en saadan Udtalelse, thi der hører Mod til at proclamere, at man er — modig; jeg veed ogsaa, at der gives Underøvrigheder af den anden Classe, men begge Classer ere Undtagelserne, og sjældne Undtagelser. Tager man dem derimod som de ere, da vil man finde, at de ere som Folk er fleest, og da er det, jeg paastaar, at de, ved at komme ind under det Tryk, som de ville komme ind under; dersom de skulde afgive deres Erklæring, saa at sige, i de Paagjældendes Nærværelse, ikke